

Hof van Justitie EG, 17 maart 1983, Berliner Kindl Weisse Bier

VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN

Verboden toepassing van nationale verhandelingsregeling

- Toepassing nationale regeling die de verhandeling verbiedt van bier dat niet voldoet aan zuurgraadvoorschriften op in andere lid-staten rechtmatig geproduceerd bier is een belemmering van het vrij verkeer van goederen die niet kan worden gerechtvaardigd door het streven, de verschillende in een bepaald gedeelte van de gemeenschap traditioneel gebrouwen biertypes te omschrijven en de karakteristieke smaak ervan te handhaven

Indien een nationale regeling die de verhandeling verbiedt van bier dat niet voldoet aan de voorwaarden inzake de zuurgraad, ook wordt toegepast op ingevoerd bier, dan verhindert dit dat in andere lid-staten rechtmatig geproduceerd en in de handel gebracht bier in de betrokken lidstaat in de handel wordt gebracht. Deze belemmering van het vrije verkeer van goederen tussen de lid-staten kan niet worden gerechtvaardigd door het streven, de verschillende in een bepaald gedeelte van de gemeenschap traditioneel gebrouwen biertypes te omschrijven en de karakteristieke smaak ervan te handhaven. Bovendien pleit geen overweging betreffende de bescherming van de binnenlandse consument, voor een regeling die deze belet, kennis te maken met bier dat is gebrouwen volgens een afwijkend procedé van een andere lidstaat en waarvan het etiket duidelijk vermeldt dat het afkomstig is uit die andere lidstaat.

Op dit onderdeel van de prejudiciële vraag moet derhalve worden geantwoord, dat wanneer de handelsregeling voor bier, door een lidstaat vastgesteld met het doel de verschillende in een bepaald gedeelte van de gemeenschap traditioneel gebrouwen biersoorten te omschrijven en de typische smaak ervan te

handhaven, de verhandeling verbiedt van bier waarvan de zuurgraad beneden een bepaald minimum ligt, tenzij het is bereid volgens procedés die in dat gedeelte van de gemeenschap traditioneel worden toegepast ter verkrijging van zuur bier, de uitbreiding van dat verbod tot bier dat rechtmatig is geproduceerd en in de handel gebracht in een andere lidstaat, is aan te merken als een bij artikel 30 EEG-verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking.

- wanneer een lidstaat het verbod om het stamwortgehalte van bier op de voorverpakking of op het daarop aangebrachte etiket te vermelden, ook toepast op uit andere lid-staten ingevoerd bier, ten gevolge waarvan het etiket waaronder het ingevoerde bier in de uitvoerende lidstaat rechtmatig in de handel wordt gebracht, moet worden gewijzigd, is dit aan te merken als een bij artikel 30 EEG-verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking, tenzij de koper door bedoelde vermelding, gezien de specifieke aard ervan, in verwarring wordt gebracht

Vindplaatsen: [Eur-Lex](#)

Hof van Justitie EG, 17 maart 1983

Arrest van het hof (tweede kamer) van 17 maart 1983 - strafzaak tegen de Kikvorsch Groothandel - Import - Export BV. - (verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de arrondissementsrechtbank te Arnhem). - zaak no. 94/82.

Partijen

In zaak 94/82,

Betreffende een verzoek aan het hof krachtens artikel 177 EEG-verdrag van de economische politierechter in de arrondissementsrechtbank te Arnhem, in de aldaar dienende strafzaak tegen

De Kikvorsch Groothandel-Import-Export BV,

Onderwerp

Om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de gemeenschapsvoorschriften inzake het vrije verkeer van goederen, teneinde te kunnen beoordelen of een aantal bepalingen van de Nederlandse bierverordening van 1976 verenigbaar zijn met de artikelen 30 en 36 EEG-verdrag,

Overwegingen van het arrest

1 Bij vonnis van 28 december 1981, ingekomen ten hove op 22 maart 1982, heeft de economische politierechter in de arrondissementsrechtbank te Arnhem krachtens artikel 177 EEG-verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de uitlegging van artikel 30 EEG-verdrag, ter beoordeling van de verenigbaarheid met het gemeenschapsrecht van een aantal bepalingen van de door het productschap voor bier vastgestelde bierverordening 1976 (verordeningenblad bedrijfsorganisatie van 31 augustus 1976).

2 De vraag is gerezen in het kader van een strafvervolgging tegen een bierimporteur, die terechtstaat ter zake van het in de handel brengen in Nederland van uit de Bondsrepubliek Duitsland ingevoerd bier, aangeduid als "Berliner kindl weisse bier", waarvan de zuurgraad (ph) lager was dan het in artikel 6, lid 4, van de bier-

verordening voorgeschreven minimum, dat niet was bereid volgens het in artikel 1, sub j, voorgeschreven procedé ter verkrijging van zogenoemd "zuur" bier, en waarvan het etiket, in strijd met artikel 7, lid 3, van de bierverordening, het stamwortgehalte vermeldde.

3 Met betrekking tot de bepalingen inzake de zuurgraad blijkt uit het dossier, zoals ter terechtzitting voor het hof aangevuld, dat de bierverordening is vastgesteld ter uitvoering van de beschikking van het comité van ministers van de Benelux van 31 augustus 1973 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen inzake bier (Benelux publicatieblad 1973/74, blz. 1680, e.v.), en dat de desbetreffende bepalingen van het bij die beschikking behorende reglement beogen, de verschillende in de Benelux landen traditioneel gebrouwen biersoorten te omschrijven en de karakteristieke smaak ervan te handhaven.

4 Het verbod om het stamwortgehalte van bier op de voorverpakking of het daarop aangebrachte etiket te vermelden, is overgenomen uit de "verordening verbod vermelding stamwortgehalte van bier" van 1964. Het hangt samen met de in artikel 14, lid 1, sub b, van de drank- en horecawet van 7 december 1964 (s. 386) vervatte verplichting, het alcoholgehalte op de verpakking te vermelden. Blijkens het dossier heeft het productschap verwarring tussen deze vermeldingen, die in Nederland gewoonlijk beide worden uitgedrukt in een percentage, willen vermijden.

5 Onder deze omstandigheden heeft de economische politierechter het hof een vraag gesteld die in hoofdzaak ertoe strekt te vernemen, of de uitbreiding van nationale verboden van de hiervoor omschreven aard tot bier dat is ingevoerd uit een andere lidstaat, waar het rechtmatig is geproduceerd en in de handel gebracht, moet worden aangemerkt als een bij artikel 30 EEG-verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbeperking.

6 Alvorens de gestelde vraag te beantwoorden, moet erop worden gewezen dat, gelijk het hof sinds het arrest van 20 februari 1979 (zaak 120/78, Rewe, jurispr. 1979, blz. 649) herhaaldelijk heeft verklaard, bij gebreke van een gemeenschappelijke regeling inzake de productie en de verhandeling van de betrokken producten, belemmeringen van het vrije intracommunautaire verkeer als gevolg van dispariteiten van de nationale wettelijke regelingen moeten worden aanvaard, voor zover de betrokken regeling, die zonder onderscheid van toepassing is op nationale en ingevoerde producten, haar rechtvaardiging vindt in dwingende eisen verband houdende met, onder meer, de eerlijkheid van de handelstransacties en de bescherming van de consument.

7 Bijgevolg moet worden onderzocht, of de uitbreiding tot ingevoerde producten van nationale bepalingen als in casu aan de orde, het vrije verkeer van goederen tussen de lid-staten kan belemmeren en zo ja, in hoeverre dergelijke belemmeringen worden gerechtvaardigd door de overwegingen van algemeen belang, waarop de betrokken nationale bepalingen berusten. Daartoe moeten de twee verbodsvormen die in casu aan de orde zijn, afzonderlijk worden onderzocht.

8. Indien een nationale regeling die de verhandeling verbiedt van bier dat niet voldoet aan de voorwaarden inzake de zuurgraad, ook wordt toegepast op ingevoerd bier, dan verhindert dit dat in andere lid-staten rechtmatig geproduceerd en in de handel gebracht bier in de betrokken lidstaat in de handel wordt gebracht. Deze belemmering van het vrije verkeer van goederen tussen de lid-staten kan niet worden gerechtvaardigd door het streven, de verschillende in een bepaald gedeelte van de gemeenschap traditioneel gebrouwen biertypes te omschrijven en de karakteristieke smaak ervan te handhaven. Bovendien pleit geen overweging betreffende de bescherming van de binnenlandse consument, voor een regeling die deze belet, kennis te maken met bier dat is gebrouwen volgens een afwijkend procedé van een andere lidstaat en waarvan het etiket duidelijk vermeldt dat het afkomstig is uit die andere lidstaat.

9. Op dit onderdeel van de prejudiciële vraag moet derhalve worden geantwoord, dat wanneer de handelsregeling voor bier, door een lidstaat vastgesteld met het doel de verschillende in een bepaald gedeelte van de gemeenschap traditioneel gebrouwen biersoorten te omschrijven en de typische smaak ervan te handhaven, de verhandeling verbiedt van bier waarvan de zuurgraad beneden een bepaald minimum ligt, tenzij het is bereid volgens procedés die in dat gedeelte van de gemeenschap traditioneel worden toegepast ter verkrijging van zuur bier, de uitbreiding van dat verbod tot bier dat rechtmatig is geproduceerd en in de handel gebracht in een andere lidstaat, is aan te merken als een bij artikel 30 EEG-verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking.

10. Indien een verbod om op de verpakking van een product bepaalde gegevens te vermelden, ook wordt toegepast op ingevoerde producten, wordt de invoer in de betrokken lidstaat van uit andere lid-staten afkomstige producten daardoor weliswaar niet volledig uitgesloten, doch wordt niettemin de verhandeling van die producten moeilijker of duurder gemaakt, doordat het etiket waaronder het product in de lidstaat waar het wordt geproduceerd, rechtmatig in de handel wordt gebracht, moet worden gewijzigd.

11. Artikel 30 EEG-verdrag belet geenszins, dat een lidstaat zijn consumenten beschermt tegen een etikettering waardoor de koper in verwarring wordt gebracht. Die bescherming is zelfs voorgeschreven in artikel 2, lid 1, van richtlijn nr. 79/112 van de raad van 18 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lid-staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen bestemd voor de eindverbruiker alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame (pb l 33 van 1979, blz. 1).

12. Deze bescherming van de eindverbruikers kan ook een verbod omvatten om op een product bepaalde gegevens te vermelden, vooral wanneer de gegevens door de verbruiker kunnen worden verward met andere in de nationale regeling voorgeschreven gegevens. Om dit verbod evenwel te kunnen toepassen op producten afkomstig uit een andere lidstaat, ten gevolge waarvan de oorspronkelijke etikettering van die producten moet worden gewijzigd, is nodig dat de etikettering daad-

werkelijk de verwarring sticht die de betrokken regeling beoogt uit te sluiten. Het staat aan de nationale rechter te beoordelen of er feitelijk inderdaad een dergelijk gevaar voor verwarring bestaat .

13 Het laatste onderdeel van de prejudiciële vraag moet derhalve aldus worden beantwoord, dat **wanneer een lidstaat het verbod om het stamwortgehalte van bier op de voorverpakking of op het daarop aangebrachte etiket te vermelden, ook toepast op uit andere lid-staten ingevoerd bier, ten gevolge waarvan het etiket waaronder het ingevoerde bier in de uitvoerende lidstaat rechtmatig in de handel wordt gebracht, moet worden gewijzigd** , dit is aan te merken als een bij artikel 30 EEG-verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking, tenzij de koper door bedoelde vermelding, gezien de specifieke aard ervan, in verwarring wordt gebracht.

Beslissing inzake de kosten

Kosten

De kosten door de regering van de Franse republiek, de regering van het koninkrijk der Nederlanden en de commissie van de Europese gemeenschappen wegens indiening hunner opmerkingen bij het hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

Dictum

Het hof van justitie (tweede kamer),

Uitspraak doende op de door de economische politierechter in de arrondissementsrechtbank te Arnhem bij vonnis van 28 december 1981 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1. Wanneer de handelsregeling voor bier, door een lidstaat vastgesteld met het doel de verschillende in een bepaald gedeelte van de gemeenschap traditioneel gebrouwen biersoorten te omschrijven en de typische smaak ervan te handhaven, de verhandeling verbiedt van bier waarvan de zuurgraad beneden een bepaald minimum ligt, tenzij het is bereid volgens procedés die in dat gedeelte van de gemeenschap traditioneel worden toegepast ter verkrijging van zuur bier, is de uitbreiding van dat verbod tot bier dat rechtmatig is geproduceerd en in de handel gebracht in een andere lidstaat, aan te merken als een bij artikel 30 EEG-verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking.

2. Indien bedoelde regeling het verbod omvat, het stamwortgehalte van bier op de voorverpakking of op het daarop aangebrachte etiket te vermelden, en dat verbod ook wordt toegepast op uit andere lid-staten ingevoerd bier, ten gevolge waarvan het etiket waaronder het ingevoerde bier in de uitvoerende lidstaat rechtmatig in de handel wordt gebracht, moet worden gewijzigd, is dit aan te merken als een bij artikel 30 EEG-verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve beperking, tenzij de koper door bedoelde vermelding, gezien de specifieke aard ervan, in verwarring wordt gebracht.